

Európai Gazdasági és Szociális Bizottság vélemény – Tárgy: „Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelvre a kerekes mezőgazdasági és erdészeti traktorok világító és fényjelző berendezéseinek elhelyezéséről”

COM(2007) 192 – 2007/0066 (COD)

(2007/C 175/10)

Az Európai Unió Tanácsa 2007. május 11-én úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 95. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a fenti tárgyban.

Mivel az EGSZB teljes mértékben megfelelőnek tartja a javaslat tartalmát, és részéről további megjegyzést nem kíván hozzáfűzni, a 2007. május 30-31-én tartott, 436. plenáris ülésén (a május 30-i ülésnapon) 162 szavazattal 1 ellenében, 8 tartózkodás mellett úgy határozott, hogy a javaslattal kapcsolatban támogató véleményt bocsát ki.

Brüsszel, 2007. május 30.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Dimitris DIMITRIADIS

Európai Gazdasági és Szociális Bizottság vélemény – Tárgy: „Javaslat európai parlamenti és a tanácsi rendeletre a veszélyes vegyi anyagok kiviteléről és behozataláról”

COM(2006) 745 *final* – 2006/0246 (COD)

(2007/C 175/11)

2006. december 21-én a Tanács az Európai Közösséget létrehozó szerződés 133. cikke és 175. cikkének (1) bekezdése értelmében úgy határozott, hogy kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a fenti tárgyban.

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Mezőgazdaság, vidékfejlesztés és környezetvédelem” szekció véleményét 2007. május 8-án elfogadta. (Előadó: Antonello PEZZINI.)

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2007. május 30-31-én tartott 436. plenáris ülésén (a 2007. május 30-i ülésnapon) 148 szavazattal 2 ellenében, 1 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Következtetések és ajánlások

1.1 Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB) mindig is támogatta az Európai Bizottság aktív szerepvállalását a nemzetközi kereskedelemben forgalmazott egyes veszélyes vegyi anyagokra és növényvédő szerekre vonatkozó, az előzetes tájékoztatáson alapuló jóváhagyási (PIC) eljárásról szóló rotterdami egyezmény, valamint a környezetben tartósan megmaradó szerves szennyező anyagokról (POP) szóló stockholmi egyezmény létrehozásában és végrehajtásában.

1.2 Az EGSZB egyetért azzal, hogy az Európai Bizottság részéről harmonizált megközelítésre van szükség, amely az emberi egészség és a környezet védelmét hivatott javítani az importáló országokban – különös tekintettel a fejlődő országokra –, vala-

mint azzal, hogy gördülékeny és egységes eljárásokon alapuló, egyszerű, egyértelmű és átlátható mechanizmusokra van szükség ahhoz, hogy többletterhek és késedelmek nélkül megfelelő tájékoztatást lehessen biztosítani a veszélyes vegyi anyagokat importáló országok számára.

1.3 Az EGSZB úgy véli, hogy a téves jogalap miatt a Bíróság által megsemmisített 304/2003/EK rendeletben foglalt szigorúbb rendelkezések, amelyeket az új rendeletjavaslat újfent beiktat, a veszélyes vegyi anyagok általános biztonságának és kezelésének szempontjából elsődleges fontosságú elemek.

1.4 Az EGSZB támogatja az Európai Bizottság az irányú szándékát, hogy a rendelet jogalapjának helyesbítésére szolgáló alkalmat megragadva növelje a közösségi eszköz hatékonyságát

és a jogbiztonságot, szoros összefüggésben a vegyi anyagokkal kapcsolatos jogszabályokról szóló 1907/2006/EK rendelettel, amely 2007 júniusában lép életbe.

1.5 Az EGSZB véleménye szerint az új szabályozásnak elő kellene írnia egyfelől az alkalmazásra vonatkozó iránymutatások és tájékoztató dokumentációk elkészítését, másfelől a közösségi minta szerint megrendezendő, elsősorban vámtisztviselőket célzó képzéseket, amelyeket az Európai Bizottság és főként a Közös Kutatóközpont szolgálatainak munkatársai tartanának.

1.5.1 Az EGSZB hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a címkézéskor és a műszaki adatlapokon az importáló ország hivatalos nyelvét használják.

1.6 Az EGSZB teljes mértékben támogatja azt az elgondolást, hogy az egyértelmű jóváhagyás megszerzésére irányuló eljárás lefolytatása során átmeneti jelleggel lehetőség legyen a kivitelek lebonyolítására.

1.7 Az EGSZB úgy véli, hogy a javasolt mechanizmusok hatékony, gördülékeny és átlátható működésének kulcsfontosságú alkotóelemét a vámellenőrzési rendszerek, valamint a vámhatóságok és a rendelet végrehajtására kijelölt nemzeti hatóságok közötti teljes körű együttműködés képviseli.

1.8 Az EGSZB hangsúlyozza, hogy a Kombinált Nomenklátúra javasolt javításai, valamint az EDIXIM adatbázis kifejezetten a vámhatóságok részére szánt változatának kifejlesztése mellett rendszeres és közösségi szinten összehangolt tájékoztatási és képzési kezdeményezésekre is szükség van.

1.8.1 Ezzel kapcsolatban az EGSZB úgy véli, hogy nem elegendők az Európai Bizottság és különösen a Közös Kutatóközpont rendelkezésére álló pénzügyi és humán erőforrások, amelyek az alábbiakat hivatottak biztosítani:

- tájékoztatási és képzési csomagok, valamint a különböző felhasználói csoportok számára útmutatók összeállítása,
- a köztes és végfelhasználók, illetve kiváltképp a munkavállalók számára készített műszaki biztonsági adatlapok helyesége,
- az importáló országok technikai segítségnyújtásért felelős munkatársaival való párbeszéd, különös tekintettel a fejlődő és az átalakuló gazdasággal rendelkező országokra,
- a civil társadalomban a fennálló kockázatokkal és azok megelőzésével kapcsolatos tudatosság növelése.

2. Indokolás

2.1 Az EGSZB annak idején ⁽¹⁾ támogatta a rotterdami egyezményben ⁽²⁾ foglalt célkitűzéseket és mechanizmusokat. Az egyezmény a veszélyes vegyi anyagok kivitelét és behozatalát megelőző, előzetes tájékoztatáson alapuló jóváhagyási eljárást vezetett be, ugyanakkor javította az információkhoz való hozzáférést, és technikai segítséget nyújtott a fejlődő országok számára.

2.2 Az EGSZB osztotta a tagállamok azon véleményét, amely szerint „A fejlődő országok számára való segítségnyújtás végett az egyezmény által előírt rendelkezéseken túl kell menni” ⁽³⁾.

2.3 A veszélyes vegyi anyagok kivitelét és behozatalát szabályozó 304/2003/EK rendelet, amelyet 2003. január 18-án fogadtak el, és ugyanazon év március 7-én lépett életbe, elsősorban a nemzetközi kereskedelemben forgalmazott egyes veszélyes vegyi anyagokra és növényvédő szerekre vonatkozó, az előzetes tájékoztatáson alapuló jóváhagyási (PIC) eljárásról szóló rotterdami egyezmény végrehajtását célozta.

2.3.1 Ugyanakkor az említett rendelet tartalmazott néhány olyan rendelkezést, amely túlmutatott az egyezmény által előírt követelményeken.

2.4 A rendelet előírja nevezetesen, hogy az abban felsorolt vegyi anyagok exportőrének az anyag első kivitelét megelőzően bejelentést kell tennie a kijelölt nemzeti hatóságnál. Miután a bejelentések teljességét megvizsgálták, azt továbbítják az Európai Bizottság részére, amely közösségi kiviteli bejelentésként bejegyzi azt az EDEXIM adatbázisba, a vegyi anyag és az importáló ország megnevezésével.

2.5 Ugyanígy a harmadik országból származó vegyi anyag közösségi behozatala esetén az Európai Bizottság kézhez kapja a kiviteli bejelentést, és erről igazolást állít ki, amelyet bevezet az EDEXIM adatbázisba.

2.6 Általában véve az Európai Bizottság felel a rendelet valódi alkalmazásának biztosításáért, más szóval ő kezeli a kiviteli és behozatali bejelentéseket.

⁽¹⁾ Az EGSZB 2002.6.20-i véleménye – Tárgy: Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre a veszélyes vegyi anyagok kiviteléről és behozataláról, HL C 241., 2002.10.7., 50. o.

⁽²⁾ A rotterdami egyezmény – amelyet 1998. szeptember 11-én írtak alá, és amely 2004. február 24-én lépett életbe – szabályozza egyes veszélyes vegyi anyagok és növényvédő szerek kivitelét és behozatalát, és a vegyi anyag importőre általi előzetes tájékoztatáson alapuló jóváhagyás alapelveire épül (az úgynevezett PIC-re, amely elnevezés az angol *prior inform consent* kifejezés rövidítése). Jelenleg több mint 30 vegyi anyagot vetettek az egyezményben előírtaknak megfelelően a PIC alá.

⁽³⁾ Lásd az 1. lábjegyzetben említett véleményt.

2.7 A közösségi kiviteli és behozatali bejelentési eljárás jelenleg közel 130 vegyi anyagra és vegyi anyag-csoportra alkalmazandó, amelyek jegyzékét a 304/2003/EK rendelet ⁽⁴⁾ I. mellékletének 1. része tartalmazza.

2.8 A rendelet a vegyi anyagok csomagolásával és címkézésével kapcsolatban is egyértelmű kötelezettségeket ír elő.

2.9 A 304/2003/EK rendelet előírja továbbá, hogy a tagállamoknak meg kell határozniuk a rendelkezések megsértése esetén alkalmazandó szankciókat, és hogy a büntetéseknek „hatékonyak, arányosak és visszatartó erejűnek kell lenniük”.

2.9.1 Ezen túlmenően, 2006. december 18-án elfogadták a vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról (REACH) szóló 1907/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletet, amely 2007. június 1-jén lép életbe ⁽⁵⁾.

2.10 Az Európai Községek Bírósága a C-94/03. és a C-178/03. sz. ügyekkel kapcsolatos ítéletekben (mindkettő 2006. január 10-én lépett életbe) megállapította, hogy a 304/2003/EK rendelet jogalapjául az EK-szerződés 133. és 175. cikkét kellett volna választani, nem pedig csak a 175. cikket, következésképpen a rendeletet meg kell semmisíteni. A Bíróság azonban megállapította, hogy a rendelet joghatásai a megfelelő jogalapokon nyugvó új rendelet ésszerű határidőn belül való elfogadásáig fennmaradnak.

2.11 A 2006. november 30-án a 304/2003/EK rendelet 21. cikke értelmében benyújtott, a 2003-2005. időszakra vonatkozó jelentésben ⁽⁶⁾ az alábbi szempontok vizsgálatára került sor:

- a rendelet alkalmazása,
- az eljárások során tapasztalt problémák,
- a rendelet hatékonyságának növeléséhez szükséges módosítások.

2.12 Jelenleg valamennyi tagállam rendelkezik a rendelet végrehajtásához és betartatásához szükséges jogszabályokkal és adminisztrációs rendszerrel: a mai napig 2 273 kiviteli bejelentést tettek (amelyeknek több mint 80 %-a Németországból, az Egyesült Királyságból, Hollandiából, Franciaországból és Spanyolországból származik), az importáló országok száma pedig a 2003-ban számolt 70-ről 2005-ben 101-re emelkedett.

2.13 A rendszer kritikus pontját a vámellenőrzési rendszerek jelentik, ezért a kijelölt nemzeti hatóságok és a vámhivatalok között fokozott együttműködésre van szükség, rendszeres információcserével és világosabb rendelkezésekkel, különösen az exportőrök kötelezettségeinek, valamint a Kombinált Nomenklatúrára és az Integrált Községi Vámtarifára (TARIC) alkalmazandó hatékonyabb ellenőrzési eszközök tekintetében.

⁽⁴⁾ Legutóbb a 777/2006/EK európai bizottsági rendelettel módosított rendelet.

⁽⁵⁾ Lásd 3. ITACA (2006. december), 8. oldal – Róma, Sergio Gigli.

⁽⁶⁾ Lásd a 2006.11.30-i COM(2006) 747 dokumentumot.

2.14 Az EGSZB egyetért azzal, hogy az Európai Bizottság részéről harmonizált megközelítésre van szükség, amely az emberi egészség és a környezet védelmét hivatott javítani az importáló országokban – különös tekintettel a fejlődő országokra –, valamint azzal, hogy gördülékeny és egységes eljárásokon alapuló, egyszerű, egyértelmű és átlátható mechanizmusokra van szükség ahhoz, hogy adminisztrációs többletterhek és késedelmek nélkül megfelelő tájékoztatást lehessen biztosítani az importáló országok számára az EU-ból származó veszélyes vegyi anyagok importjával kapcsolatban.

3. Az európai bizottsági javaslat

3.1 Az Európai Bizottság új rendeletre irányuló javaslata azon túl, hogy megoldást javasol a jogalappal kapcsolatos problémára, amely a 304/2003/EK rendelet hatályaon kívül helyezését vonta maga után, az alábbi szempontokat érintő módosítások bevezetését irányozza elő:

- új jogalapok,
- új fogalommeghatározások (az „exportőr” fogalom meghatározását ki kell bővíteni, és helyesbiteni kell a „készítmény” fogalmát),
- új, egyértelmű jóváhagyási eljárás,
- a vámellenőrzések megerősítése és szigorítása,
- új komitológiai szabályok ⁽⁷⁾.

4. Általános megjegyzések

4.1 Az EGSZB – amint azt már a REACH jogszabály elfogadásához nyújtott hozzájárulása keretében számos alkalommal kifejtette ⁽⁸⁾ – megerősíti, hogy határozottan támogatja a fenntartható fejlődést elősegítő közösségi stratégiákat (ideértve a SAICM ⁽⁹⁾ iránti önkéntes elkötelezettséget), és hangsúlyozza, hogy a vegyi anyagok kezeléséhez megelőző megközelítésre van szükség az emberi egészségre és a környezetre gyakorolt negatív hatások lehetséges elkerülése érdekében.

4.2 Az EGSZB ennek fényében támogatta a REACH rendszer bevezetését, és különösen a termelő, importáló és feldolgozó vállalatok felelősséggel való felruházását a regisztráció és a kockázatok első felmérése céljából a vegyi anyagokról szóló dokumentáció elkészítésében. Az EGSZB ezért pozitívan értékelte az európai regisztrációs rendszer bevezetését és az azt kezelő közösségi testület létrehozását ⁽¹⁰⁾.

4.2.1 A veszélyes vegyi anyagokra vonatkozó specifikus rendelkezésekben tervezett jelentési kötelezettség kapcsán az EGSZB felszólítja az Európai Bizottságot, hogy dolgozza át az emberi egészségre és a környezetre veszélyes vegyi anyagokat tartalmazó listát, és amennyiben a technológiai kutatás és innováció kifejlesztett, illetve tesztelt konkrét alternatívákat, akkor ezeket a vegyszereket helyettesítse kevésbé veszélyes anyagokkal és készítményekkel.

⁽⁷⁾ Lásd a 2006 júliusában módosított 1999/468/EK határozatot.

⁽⁸⁾ Lásd a következő véleményeket: CESE 524/2004 és 850/2005 a vegyi anyagokra vonatkozó jogszabályokkal (REACH) kapcsolatban. HL C 112., 2004.4.30. és HL C 294., 2005.11.25.

⁽⁹⁾ SAICM, Strategic Approach to International Chemicals Management-UNEP.

⁽¹⁰⁾ Lásd az CESE 524/2004 vélemény 3.1. pontját. HL C 112., 2004.4.30.

4.3 Az EGSZB mindig is támogatta az Európai Bizottság aktív szerepvállalását a nemzetközi kereskedelemben forgalmazott egyes veszélyes vegyi anyagokra és növényvédő szerekre vonatkozó, az előzetes tájékoztatáson alapuló jóváhagyási (PIC) eljárásról szóló rotterdami egyezmény, valamint a környezetben tartósan megmaradó szerves szennyező anyagokról (POP) szóló stockholmi egyezmény létrehozásában és végrehajtásában. Az EGSZB-nek egyébként a közelmúltban alkalma nyílt e témában véleményt nyilvánítani. ⁽¹¹⁾

4.4 Az EGSZB úgy véli, hogy a téves jogalap miatt a Bíróság által megsemmisített 304/2003/EK rendeletben foglalt szigorúbb rendelkezések, amelyeket az új rendeletjavaslat ⁽¹²⁾ újfent beiktat, a veszélyes vegyi anyagok általános biztonságának és kezelésének szempontjából elsődleges fontosságú elemek.

4.5 Az EGSZB továbbá úgy véli, hogy a 2003-2005. évi jelentésben napvilágra került működési hiányosságok és végrehajtási nehézségek orvoslásához a rendelkező rész módosítására van szükség.

4.6 Az EGSZB támogatja az Európai Bizottság az irányú szándékát, hogy a rendelet jogalapjának a Bíróság ítélete értelmében történő helyesbítésére (amely kérdésben az EGSZB már hangot adott véleményének ⁽¹³⁾ annak idején) szolgáló alkalmat megragadva növelje a közösségi eszköz hatékonyságát azáltal, hogy nagyobb fokú világosságot, átláthatóságot és jogbiztonságot nyújt mind az exportőrök, mind pedig az importőrök számára.

4.7 Az EGSZB úgy véli, helyénvaló, hogy a javasolt új közösségi szabályozásban a jogbiztonság, egyértelműség és átláthatóság biztosítása végett az „exportőr”, „készítmény” és „PIC eljárás”-hoz kötött vegyi anyag” fogalmak meghatározásának javítására kerüljön sor.

4.8 Az adminisztráció egyszerűsítését, a terhek csökkentését és a határidők lerövidítését célzó folyamathoz való hozzájárulásként az EGSZB teljes mértékben támogatja azt az elgondolást, hogy az egyértelmű jóváhagyás megszerzésére irányuló eljárás lefolytatása során átmeneti jelleggel lehetőség legyen a kivitelek lebonyolítására, valamint a vegyi anyagoknak az OECD ország-aiba történő exportja esetén a jóváhagyási kötelezettségtől való eltérésre.

4.9 Az EGSZB hangsúlyozza továbbá annak fontosságát, hogy a jóváhagyási kérelmeket és az azok rendszeres felülvizsgálatára irányuló kérelmeket az Európai Bizottságon keresztül nyújtsák be annak érdekében, hogy a felesleges átfedések és a többletmunka, valamint az importáló országokban a félreértések és a bizonytalanság elkerülhetőek legyenek. Az EGSZB úgy véli, hogy az e célra az Európai Bizottság és különösen a Közös Kutatóközpont rendelkezésére álló pénzügyi és emberi erőforrásoknak képeseknek kell lenniük biztosítani a következőket: egységes tájékoztató és képzési csomagok, a különböző felhasználói csoportok számára útmutatók és a biztonsági adatlapok összeállítása és végül – a kiviteli és behozatali bejelentésekkel kapcsolatos problémák beazonosítása és tisztázása végett – párbeszéd folytatása az importáló országokkal, különös tekintettel a fejlődő országokra.

4.9.1 Az EGSZB megerősíti, hogy tekintettel az olykor veszélyes vegyi anyagok által okozott súlyos munkahelyi balesetekre, valamint az ezekre vonatkozó nemzetközi ILO-egyezményekre ⁽¹⁴⁾, milyen fontos, hogy a köztes és végfelhasználók és főként a mezőgazdaságban és a kkv-kben foglalkoztatottak érdekében a címkézés és a műszaki biztonsági adatlapok az importáló ország hivatalos nyelvén legyenek kiállítva.

4.10 Az EGSZB úgy véli, hogy a javasolt jogszabály értelmében bevezetendő mechanizmusok hatékony, gördülékeny és átlátható működésének kulcsfontosságú elemét a vámellenőrzési rendszerek, valamint a vámhatóságok és a rendelet végrehajtására kijelölt nemzeti hatóságok közötti teljes körű együttműködés képviseli. A Kombinált Nomenklátúra figyelmeztető jelzésekkel való kiegészítése révén javasolt javítása, valamint az EDIXIM adatbázis kifejezetten a vámhatóságok részére szánt változatának kifejlesztése mellett rendszeres és közösségi szinten összehangolt tájékoztatási és képzési kezdeményezésekre is szükség van.

4.11 Az EGSZB úgy véli, hogy az új szabályozás során tervbe kellene venni felhasználási útmutatók és tájékoztató anyagok kidolgozását, valamint – különösen a csatlakozó államok számára – közösségi szabványokon alapuló képzési intézkedéseket.

Kelt Brüsszelben, 2007. május 30-án.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság

elnöke

Dimitris DIMITRIADIS

⁽¹¹⁾ Lásd a NAT/331, CESE 23/2007. sz. véleményt. HL C 93., 2007.4.27.

⁽¹²⁾ A közösségi rendelkezések értelmében valamennyi, az EU-ban betiltott vagy szigorúan korlátozott vegyi anyaghoz/növényvédő szerhez és az azokat tartalmazó vegyületekhez figyelmeztetést és az importőr egyértelmű jóváhagyását kell mellékelni. Ez vonatkozik azon termékekre is, amelyek teljesítik az előzetes tájékoztatáson alapuló jóváhagyási eljárásról szükséges követelményeket annak ellenére, hogy nem tartoznak az egyezmény alkalmazási körébe, továbbá nem tartoznak azok közé a termékek közé, amelyekre már vonatkozik az említett eljárás.

⁽¹³⁾ Lásd az 5.10. ponthoz fűzött 1. lábjegyzetet.

⁽¹⁴⁾ Lásd az 1990. évi 170. sz. nemzetközi ILO-egyezmény 7. és 8. cikkét a vegyi anyagok munkahelyi felhasználásának biztonságáról, valamint az 1993. évi 174. sz. nemzetközi ILO-egyezmény 9., 10. és 22. cikkét a jelentősebb ipari balesetek megelőzéséről.